

Kontrola poskytovania dotácií pre občianske združenia z rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a žiadateľom o poskytnutie dotácií z výťažku lotérií a iných podobných hier

Kontrolná akcia bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2006 a jej účelom bolo preveriť posudzovanie, schvaľovanie a realizáciu projektov, zistiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť pri čerpaní poskytnutých dotácií z rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a z výťažku lotérií a iných podobných hier za obdobie roka 2005 a 1. polroka 2006.

Predmetom kontroly bolo:

- stanovenie podmienok pri poskytovaní dotácií zo štátneho rozpočtu občianskym združeniam a žiadateľom o poskytnutie dotácií z výťažku lotérií a iných podobných hier,
- dodržiavanie podmienok pri poskytovaní dotácií,
- použitie dotácií a dodržiavanie podmienok a účelu stanovených v zmluvách o poskytnutí dotácií,
- úplnosť, včasnosť, preukázateľnosť a správnosť vyúčtovania poskytnutých dotácií.

Subjektmi kontroly boli: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) a desať vybraných prijímateľov dotácií (z nich u piatich neboli zistené nedostatky a kontroly boli ukončené záznamom o výsledku kontroly).

Kontrole bol podrobený celý proces poskytovania dotácií, a to legislatívna úprava pre danú oblasť, prijímanie žiadostí na poskytnutie dotácie, posudzovanie jednotlivých projektov, schvaľovací proces, pridelenie finančných prostriedkov, použitie poskytnutých dotácií a ich zúčtovanie. Za kontrolované obdobie boli preverené všetky pridelené dotácie v celkovej výške 227 731 tis. Sk.

Pri posudzovaní žiadostí sa vo viacerých prípadoch zistilo, že žiadatelia nedodržiavali termíny na predkladanie žiadostí vrátane úplnosti príloh. Vo viacerých prípadoch hodnotenie projektov nebolo preukázané, aj napriek tomu, že jednotlivé projekty boli posudzované podľa stanovených kritérií.

Ďalej bolo zistené, že niektoré projekty boli kladne posúdené, ale napriek tomu nebola na ne poskytnutá dotácia; táto skutočnosť nebola oznamovaná žiadateľovi o dotáciu.

V rokovacom poriadku komisie pre posudzovanie žiadostí o poskytnutie dotácií bolo stanovené vyhotoviť zápisnicu z každého jej zasadnutia, čo za kontrolované obdobie rokov 2005 a 2006 nebolo vykonané. Z uvedeného dôvodu preto nebolo možné skontrolovať ako prebiehalo hlasovanie o jednotlivých projektoch.

Kontrolou žiadostí o poskytnutie dotácií bolo v ôsmich prípadoch zistené, že išlo o stavby s rozpočtovým nákladom nad 5 mil. Sk. V rámci posudzovania týchto žiadostí nebola komplexne vyhodnotená ich realizácia a zabezpečenie financovania, čo malo za následok veľkú rozostavanosť vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov žiadateľov. Zároveň títo žiadatelia podávali opakované žiadosti na dofinancovanie týchto stavieb. Kontrolou bolo preukázané, že stavby s vysokými rozpočtovými nákladmi by mali byť riešené inou formou a nie formou dotácie.

Žiadateľ o dotáciu mal okrem iného preukázať, že na financovanie predloženého projektu má zabezpečených najmenej 10 % finančných prostriedkov z iných zdrojov. Pri posudzovaní projektov a podaných žiadostí sa táto skutočnosť nedostatočne posudzovala; v žiadostiach bolo vo väčšine prípadov uvedené, že žiadateľ tieto prostriedky má, ale nebol priložený hodnoverný doklad, ktorým by to potvrdzoval. Pri zúčtovaní dotácie bolo v niektorých prípadoch zistené, že dotácia bola použitá v súlade so zmluvou, ale bez použitia vlastných zdrojov.

Kontrolou poskytovania dotácií za roky 2005 a 2006 bolo zistené, že podľa ustanovenia § 1 výnosu MPSVR SR č. 37/2004-II/1 z 25.02.2004, č. 3950/2004-II/1 zo 07.09.2004 a výnosu č. 3749/2005-II/1 zo 14.12.2005 bola rozhodujúca časť poskytnutých dotácií, v priemere 54 %, použitá na vzdelávacie aktivity, čo nie je vzhľadom na program sociálnej inklúzie hlavná priorita.

Nedostatky boli zistené aj pri poskytovaní dotácií na vydávanie časopisov tým, že MPSVR SR ich poskytlo v rozpore s ustanovením § 2 cit. výnosov, čím porušilo finančnú disciplínu v celkovej výške 1 595 tis. Sk.

Ďalšie nedostatky boli zistené pri poskytovaní dotácií neoprávneným žiadateľom. Vydaný výnos pre poskytovanie dotácií presne stanovoval, kto môže žiadať o dotáciu, aj napriek tomu boli MPSVR SR v rokoch 2005 a 2006 v osemnástich prípadoch poskytnuté dotácie a tým aj porušená finančná disciplína v celkovej výške 5 676 tis. Sk.

Zistené bolo aj neoprávnené poskytnutie dotácií na úhradu miezd, platov, ostatných osobných vyrovnaní, ako aj na úhradu výdavkov na správu. V zistených štyroch prípadoch došlo k porušeniu finančnej disciplíny vo výške 1 765 tis. Sk.

Poberateľom dotácie bolo v zmluvách stanovené otvorenie samostatného účtu, na ktorom mali byť vedené poskytnuté finančné prostriedky. Výnosy z týchto prostriedkov boli príjmom štátneho rozpočtu. Vo viacerých prípadoch bolo zistené, že finančné prostriedky boli vedené na bežných účtoch poberateľov dotácie, v rozpore s ustanovením čl. II bod 6 uzatvorených zmlúv. Zo zúčtovania dotácií bolo zistené, že poplatky za zriadenie osobitného účtu, ako aj poplatky z finančných operácií banky, boli podstatne vyššie ako dosiahnutý výnos z úrokov, t.j. zriadenie samostatných účtov nie je hospodárne a efektívne.

V uzatvorených zmluvách bolo dohodnuté, že prijímateľ dotácie vo vyúčtovaní predkladá čísla dokladov v jeho účtovnej evidencii, pod ktorými boli zaúčtované a preukazuje podpornú dokumentáciu o realizovaní projektu (napr. zoznam účastníkov príslušnej aktivity), čo nie je preukázateľné zdokladovanie použitých finančných prostriedkov. Zrealizované projekty MPSVR SR nevyhodnocovalo - či bol splnený účel, či finančné prostriedky boli vynaložené efektívne a hospodárne. Žiadatelia vo vyúčtovaniach dotácií prikladali aj stručné vyhodnotenie projektu, ako

a na aký účel boli finančné prostriedky použité.

Výsledky kontroly boli prerokované s povereným zástupcom MPSVR SR a so štatutárnymi zástupcami jednotlivých kontrolovaných subjektov. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude následne kontrolované.